

”Mit barn har autisme”
- sådan gør vi i København

”Mit barn har autisme”

Udgivet af Københavns Kommune, Børne- og Ungdomsforvaltningen i samarbejde med Socialforvaltningens Handicapcenter København

1. oplag juni 2009 - 2. oplag januar 2010 - Revideret juli 2011

Grafisk Design: Gurli Nielsen, Børne- og Ungdomsforvaltningen, 1107-22

Foto: Sanne Vinter

Tryk: KLS Grafisk Hus A/S - CO2 neutral produktion

Indhold

Forord	4
Indledning	5
<i>Jeg er bekymret: Mit barn leger ikke som andre</i>	6
<i>Mit barn har fået en diagnose: Hvor kan jeg få vejledning og hjælp?</i>	7
<i>Mit barn trives ikke i børnehaven: Hvilke muligheder er der?</i>	10
<i>Mit barn skal i skole: Hvad sker der så?</i>	11
<i>Mit barns fritid: Hvad kan mit barn lave efter skoletid?</i>	13
<i>Mit barn er snart færdig med folkeskolen: Hvad sker der så?</i>	14
<i>Mit barn er snart færdig med folkeskolen: Kan mit barn få en ungdomsuddannelse?</i>	15
<i>Adresser og links</i>	16

Forord

Kære forældre

Denne pjece er til jer, som har et barn med autisme. Den har til hensigt at give jer det bedst mulige overblik over Københavns Kommunes forskellige tilbud til børn og unge med autisnevanskeligheder.

Københavns Kommune har en bred vifte af tilbud til børn og unge med autisme. Formålet med pjecen her er at give jer et så godt og let overblik over vores tilbud som muligt.

Tilbuddene ligger både inden for Børne- og Ungdomsforvaltningens og Socialforvaltningens område og rækker ud til alle alderstrin fra sundhedsplejersker og læger til Københavns Handicapcenter, Pædagogisk Psykologisk Rådgivning, vores syv specialbørnehaver, vores basisgrupper, Børneklinden, kompetencecentret på Frejaskolen, vores seks specialskoler, Klub Rughave, Ungdommens Uddannelsesvejledning og Handicapcentrets Børne- og Voksenteam.

Vores pædagogiske og rådgivningsmæssige vifte er bred, og vi har masser af faglig kompetence til at støtte jer og jeres børn. Jeg håber, at pjecen her vil give jer et tilfredsstillende overblik og jeg håber, I vil være tilfredse med den støtte, vi kan stille til rådighed for jer og jeres børn.

Med venlig hilsen

Anne Vang
Børne- og Ungdomsborgmester

Indledning

Med autisme forstår vi autismspektret. Der kan være tale om enhver af diagnoserne inden for de gennemgribende udviklingsforstyrrelser: Infantil autisme, atypisk autisme, Aspergers syndrom m.m.

Pjecen har til hensigt at give et overblik over Københavns Kommunes forskellige tilbud til børn og unge med autisnevanskeligheder.

København er en stor kommune, hvor man som forældre kan have svært ved at finde ud af, hvem man kan kontakte, og hvem der har ansvaret.

København er opdelt i forskellige forvaltninger. For de 0-18-årige er det Socialforvaltningen (SOF) og Børne- og Ungdomsforvaltningen (BUF), som tager sig af børn med autisme.

I november 2007 vedtog Børne- og Ungdomsudvalget en autisnepolitik. Autisnepolitikken er udtryk for et ønske om en fælles formuleret indsats over for børn og unge med vanskeligheder inden for autismespektret. (www.kk.dk/autisme).

Alle børn har krav på at trives og udvikle sig socialt, fagligt og følelsesmæssigt.

Det betyder, at der både i daginstitution og skole skal tages udgangspunkt i det enkelte barns ressourcer, både dets styrker og dets vanskeligheder og de pædagogiske tilbud skal rette sig mod barnets behov.

For nogle børn med autisme sikres dette bedst i de almindelige daginstitutioner og skoler - med eller uden særlig støtte.

Andre børn får de bedste udviklingsbetingelser i specialiserede miljøer målrettet autisme. Det kan være specielle grupper i børnehaver (basisgrupper), specialbørnehaver, specialklasser i en almindelig folkeskole, eller specialskole.

Jeg er bekymret: Mit barn leger ikke som andre

En del forældre opdager som de første, at deres børn ikke udvikler sig som andre børn.

Måske er deres sprog forsinket, eller måske leger de med legetøjet på en anderledes måde, eller måske er de mere optaget af ting end af mennesker.

Hvis dit barn ikke er startet i daginstitution, kan du drøfte din bekymring med sundhedsplejersken eller den praktiserende læge. Er dit barn i daginstitution kan du drøfte barnets udvikling med personalet. Det er også muligt at tage kontakt med Børneklíníken med henblik på yderligere afklaring.

Du kan endvidere henvende dig til Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) i det område hvor du bor. Børne- og Ungdomsforvaltningen er opdelt geografisk i syv områder (Adresser på side 16). I PPR findes der tale-hørepædagoger og psykologer, der kan rådgive jer omkring børns udvikling. Psykologerne kan med jeres samtykke henvise jeres barn til en børnepsykiatrisk undersøgelse på Bispebjerg Hospital. Sådan en undersøgelse kan afklare, om jeres barns vanskeligheder skyldes autisme eller ej.

Mit barn har fået en diagnose:

Hvor kan jeg få vejledning og hjælp?

Forud for diagnosen er der gået en tid med bekymringer, samtaler og vurderinger, og der kan have været mange rådgivere involveret.

Der kan have været stor overensstemmelse mellem de professionelle og forældrene om synet på barnet, og der kan have været store forskelle. Barnet kan udvise tydelige tegn på autisme eller mere diskrete. Barnet kan have en anden problematik ved siden af autismen. Det kan være en generel udviklingsforsinkelse eller opmærksomhedsvanskeligheder, hyperaktivitet, talevanskeligheder o.lign.

Når den børnepsykiatriske vurdering foreligger, og der er peget på autisme, står man som forældre i en ny situation.

Mange forældre beskriver, at det kan være en lettelse at få sat navn på barnets vanskeligheder. Men samtidig kan der opstå en dyb krise over alvoren. Autismen er ikke noget, man bare vokser fra.

Hermed starter et nyt kapitel, hvor man skal vænne sig til livet som forældre til et barn med handicap.

Børnefamiliecenter og handicapcentret

Socialforvaltningen

Københavns Kommune har et børnefamiliecenter med 8 lokale børnefamilieenheder og et handicapcenter med et børneteam, der alle tilbyder støtte og vejledning til borgere i København.

Som udgangspunkt hører alle børn og unge til i den lokale børnefamilieenhed. Hvis barnet har en betydelig og varig funktionsnedsættelse, kan børnefamilieenheden og handicapcentret i fællesskab beslutte, at barnet eller den unge er bedst hjulpet ved at blive tilknyttet handicapcentret. Både børnefamilieenheden og handicapcentret arbejder efter den samme lovgivning (Lov om Social Service, www.retsinformation.dk).

Handicapcentret

Københavns Kommunes Handicapcenter har udelukkende tilknyttet borgere med en varig og indgribende funktionsnedsættelse. Det har derfor en særlig viden om alle handicap. Handicapcentret servicerer ca. 1700 børn og unge under 18 år.

Første kontakt med Handicapcentret

Når et barn eller en ung bliver tilknyttet Handicapcentret, vil forældrene få et brev med navnet på den rådgiver, der er kontaktperson for barnet. Samtidig vil man modtage pjecen *Forældre til et barn med handicap* udgivet af Velfærdsministeriet (www.vfm.dk).

Når man har modtaget brevet fra Handicapcentret, vil der være mulighed for at kontakte rådgiveren for en samtale. Man vil også modtage et brev fra rådgiveren med tilbud om en samtale.

Det første møde med rådgiveren kan enten finde sted på Handicapcentret eller som hjemmebesøg. Det er vigtigt at give besked til Handicapcentret, hvis man har behov for tolk. Ved dette møde får man mulighed for at fortælle rådgiveren om barnet, og rådgiveren vil vejlede om de muligheder, der er for hjælp og støtte i henhold til Lov om Social Service. Der vil endvidere gives en generel vejledning om borgernes retssikkerhed og sagsbehandlingsfristerne i Københavns Kommune.

Det videre samarbejde

På det første møde aftales det videre forløb. Hvis man modtager ydelser fra Handicapcentret, skal disse følges op mindst en gang om året.

Socialforvaltningen arbejder sammen med de øvrige forvaltninger i kommunen, men træffer kun afgørelser inden for de områder, der ligger i Socialforvaltningen. Daginstitutioner og skoler hører under Børne- og Ungdomsforvaltningen.

Socialforvaltningen

Handicapcentrets børneteam arbejder med udgangspunkt i Lov om Social Service. Der finder en konkret og individuel vurdering af det enkelte barn og familien sted. Typiske ydelser er:

- §41: Økonomisk støtte til udgifter der er en direkte følge af barnets funktionsnedsættelse. Et eksempel på dette er kurser, der drejer sig om barnets handicap.
- §42: Kompensation for tabt arbejdsfortjeneste f.eks. hvis barnet ikke kan magte at være i børnehave lige så længe som andre børn, eller andre særlige forhold.
- §50: Hvis der er bekymring for barnets trivsel, kan man iværksætte en undersøgelse for at afdække, hvilke ressourcer og problemer der er i forhold til barnet.
- §52: Hvis en undersøgelse viser, at der er behov for særlig støtte, kan der iværksættes forskellige former for foranstaltninger f.eks. aflastning uden for hjemmet.

Børne- og Ungdomsforvaltningen

Rådgivningen i BUF varetages af Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR), Børnecenter København og Børneklíníken.

Børneklíníken varetager opgaver for familier med småbørn, PPR varetager opgaver for både småbørn og skolebørn, og Børnecenter København varetager opgaver for både småbørn og skolebørn med vidtgående vanskeligheder

Forældre kan henvende sig direkte til PPR, Børnecenter København og Børneklíníken.

Børnecenter København tilbyder desuden kurser til forældre og fagligt personale.

www.boernecenterkoebenhavn.kk.dk

Børneklíníken har telefonrådgivning mandag-torsdag 8.30 - 11.00 på 33 17 38 66.

PPR og Børneklíníken kan henvise småbørn og skolebørn til Bispebjerg Hospitals Børne- og Ungdomspsykiatriske Center. Den praktiserende læge har også mulighed for at henvise.

Mit barn trives ikke i børnehaven: Hvilke muligheder er der?

Hvis dit barn ikke trives i vuggestuen eller børnehaven, kan du efter at have drøftet det med børnehaven henvende dig til det lokale BUF-område. (Adresser på side 16.)

I områderne er der pædagogiske konsulenter, der kan informere om de støttemuligheder, der findes og være med til at afklare, hvad der vil være relevant for dit barn.

Hvis der er behov for et mere specialiseret daginstitutionstilbud, kan dit barn blive henvist til en plads i en specialbørnehave eller en basisgruppe. En basisgruppe er en særlig gruppe i en almindelig daginstitution. Beslutningen om placering i et specialtilbud tages i et centralt visitationsudvalg.

Forældre har mulighed for selv at forestå den specialpædagogiske bistand og træning i hjemmet. De nærmere regler er fastsat i Serviceloven § 32 (www.retsinformation.dk).

Specialtilbud på følgende daginstitutioner

For børn med generelle indlæringsvanskeligheder og autisme

Specialbørnehaven Troldpilen (www.specialinstitutionentroldpilen.dk)

Specialbørnehaven Hvalen (www.hvalen.kk.dk)

Specialbørnehaven Wagnersvej (www.wagnersvej23.kk.dk)

For børn med normal begavelse og autisme er der basisgrupper i disse daginstitutioner

Arken (www.arken-i-husum.dk)

Katholm (www.daginstitutioner.kk.dk/katholm)

Labyrinten (www.boernehavenlabyrinten.dk)

Mosen (www.aakanden-info.dk)

Studsgården (www.studsgaarden.dk)

Tryllefløjten (www.tryllefloejten.com)

Utterslev Kirkes Børnegård (www.ukb.dk)

Mit barn skal i skole: Hvad sker der så?

Alle børn har ret til 11 års undervisning i folkeskolen. Alle børn er undervisningspligtige fra august i det kalenderår, de fylder 6 år, hvor de kan starte i børnehaveklasse.

Pædagogisk Psykologisk Rådgivning (PPR) tilbyder børn med autisme en pædagogisk psykologisk vurdering inden skolestart, så forældrene kan få en drøftelse med PPR om muligheder i forhold til skolegang.

Børn, der går i basisgrupper eller specialbørnehaver vil få tilbuddet fra Børnecenter København. Børn, der går i almindelige børnehaver, vil få tilbuddet fra PPR i det lokale område.

Hvis forældre og PPR er enige om, at der er behov for støtte i den almindelige folkeskole eller for et mere specialiseret skoletilbud, vil kommunens visitationsudvalg foretage en vurdering med henblik på støttetildelingen. Afgørelsen sker enten i områdernes visitationsudvalg eller i et centralt visitationsudvalg afhængig af støttebehovet. Afgørelsen vil blive meddelt til forældrene pr. brev.

Hvis du er uenig i kommunens afgørelse, har du mulighed for at anke den. Ankeinstansen er enten Borgerrepræsentationen (som har uddelegeret ansvaret til de enkelte BUF-områder) eller Klagenævnet for Vidtgående Specialundervisning afhængig af hvilken bistand, der er søgt om. Klageinstansen vil fremgå af det brev, forældrene modtager.

Undervisning

Folkeskolens undervisning skal tilpasses det enkelte barns behov og muligheder i form af undervisningsdifferentiering.

Hvis et barn har brug for yderligere bistand kan der etableres forskellige former for støtte. Der er mange former for specialpædagogisk bistand f.eks. holdundervisning eller tildeling af lærertimer til barnet. Frejaskolen er kommunens Kompetencecenter på autismeområdet. Frejaskolen tilbyder lærerne på almindelige folkeskoler kurser og rådgivning til undervisningstilrettelæggelsen af børn med autisme.

En anden mulighed er gruppeordninger på en almindelig folkeskole. Det betyder, at barnet går i en klasse med færre børn, men har mulighed for at deltage i undervisningen i en almindelig klasse, hvis barnet har gavn af det. I skoleåret 2009/10 er der gruppeordninger på Lundehusskolen og Sønderbro Skole.

Vurderes det, at et barn ikke trives og udvikles i disse former for undervisning, er der mulighed for undervisning på en specialskole.

Specialtilbud på følgende skoler

Specialskoler for elever med generelle indlæringsvanskeligheder og autisme

Strandparkskolen (www.strandparkskolen.kk.dk)

Øresundsskolen (www.oeresundsskolen.kk.dk)

Skolen i Ryparken (www.sir.kk.dk)

Fensmarkskolen (www.fensmarkskolen.kk.dk)

Specialskoler for elever med normal begavelse og autisme

Frejaskolen (www.frejaskolen.kk.dk)

Skolen i Peter Vedels Gade (www.petervedelsgade.kk.dk)

Hvert år finder en re-visitation sted, hvor det vurderes, om specialskolen fortsat er det bedste tilbud til eleven, eller om eleven vil have gavn af at blive sluset ind i et andet tilbud f.eks. i en gruppeordning eller en almindelig folkeskoleklasse.

Folkeskolens grundlag findes i Lov om folkeskolen, lov nr. 1049 (www.retsinformation.dk).

De forskellige muligheder for støtte og hjælp i skolen findes i Folkeskoleloven samt bekendtgørelse nr. 1373: Bekendtgørelse om folkeskolens specialundervisning og anden specialpædagogisk bistand.

Mit barns fritid:

Hvad kan mit barn lave efter skoletid?

Specialtilbud i følgende fritidshjem, KKFOer og fritidsklubber

Hvis barnet går på en almindelig folkeskole, kan det efter samme regler, som gælder for øvrige børn få plads på et tilknyttet fritidstilbud, enten fritidshjem eller skolefritidsordning (KKFO). Fritidstilbuddet har mulighed for at søge støtteressourcer, hvis det skønnes, at der er behov. Når barnet kommer i 4. klasse, er der mulighed for at komme i fritidsklub.

På specialskolerne og visse af gruppeordningerne er der tilknyttet enten et specialfritidshjem eller en KKFO.

Specialtilbud i følgende klubber

Omkring puberteten har mange unge fra specialskolerne behov for et mere ungdomspræget miljø. Der findes derfor fritids- og ungdomsklubtilbud med forskellige profiler:

Klub Rughave for unge mellem 14 og 18 år med autisme og normal begavelse (www.rughave.kk.dk).

Lavuk er bl.a. for unge med autisme og generelle indlæringsvanskeligheder (www.lavuk.dk).

Klubtilbuddet på Ungdomsskolen i Utterslev er for unge på skolen, som ikke har gavn af de øvrige tilbud (www.uuu.kk.dk).

Mit barn er snart færdig med folkeskolen: Hvad sker der så?

Uddannelsesvejledning

Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) giver personlig og differentieret vejledning om uddannelse og erhverv til:

- Elever i folkeskolens 6.- 10. klasse også på specialskoler.
- Unge under 25 år der ikke er i gang med eller ikke har fuldført en ungdomsuddannelse.

Uddannelsesplanlægningen omfatter udarbejdelse af uddannelsesbog og uddannelsesplaner samt deltagelse i vejledningsaktiviteter. Der er tilknyttet vejledere til de enkelte skoler.

Se mere på www.uu.kk.dk

Efterskole

Nogle familier vælger, at deres barn skal tage eksempelvis 10. klasse på en efterskole. Efterskolen er en skoleform for elever mellem 14 og 18 år, hvor man både bor og går i skole. Der er over 200 efterskoler i Danmark. En lille del af disse efterskoler og husholdningsskoler har udviklet et autisme-venligt miljø. Her går der en mindre gruppe med en autismediagnose sammen med de øvrige unge på efterskolen. Se mere på www.astvelkommen.kk.dk

Mit barn er snart færdig med folkeskolen:

Kan mit barn få en ungdomsuddannelse?

Alle unge har ret til en ungdomsuddannelse

STU – Særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse

Unge under 25 år, der af fysiske eller psykiske grunde ikke – selv med specialpædagogisk støtte – vil kunne gennemføre en ungdomsuddannelse på normale vilkår, kan deltage i en særligt tilrettelagt ungdomsuddannelse af tre års varighed. Uddannelsen består af en almen del, en specifikt målrettet del og praktik. Adgangskravet er, at man skal have opfyldt sin undervisningspligt. Man henvender sig til sin UU-vejleder eller til UU København (Ungdommens Uddannelsesvejledning), som så kan udarbejde en indstilling til et indstillingsudvalg, der vurderer, om den unge er i målgruppen for STU'en.

For unge med autisme og vidtgående generelle indlæringsvanskeligheder råder Københavns Kommune over Ungdomsskolen i Utterslev, der er et tre-årigt STU-tilbud (www.uuu.kk.dk).

Når den unge bliver myndig

Indtil den unge fylder 18 år, er Socialforvaltningen og Børne- og Ungdomsforvaltningen de primære samarbejdspartnere.

Når den unge er fyldt 18 år, vil de primære samarbejdspartnere til den unge være UU-vejlederen fra Børne- og Ungdomsforvaltningen, Socialforvaltningen og Beskæftigelses- og Integrationsforvaltningen.

Når den unge fylder 18, overdrages ansvaret for den unge fra Handicapcentrets Børneteam til Handicapcentrets Voksenteam.

Adresser og links

Københavns Kommune er stor. I denne pjeces har vi bestræbt os på at give et overblik over de tilbud, der er, og hvem man kan henvende sig til.

Hvis du har brug for flere oplysninger, kan du henvende dig til Børne- og Ungdomsforvaltningen eller Socialforvaltningen for at få svar på dine spørgsmål.

Børne- og Ungdomsforvaltningen:

Lokale områder og PPR

Amager

Artillerivej 126, 6. - 2300 København S - Tlf: 32 68 74 40 - ppramager@buf.kk.dk

Indre By/Østerbro

Stormgade 18, 1. - 1555 København K - Tlf: 33 66 44 77 - ppr.indreby@buf.kk.dk

Valby

Gl. Køge Landevej 3, 3B - 2500 Valby - Tlf: 33 17 69 25 - ppr.valby@buf.kk.dk

Vesterbro-Kgs. Enghave

Matthæusgade 37, 3. - 1666 København V, Tlf: 33 17 27 07 - ppr.vesterbro-kgs.enghave@buf.kk.dk

Vanløse-Brønshøj

Linde Alle 40-44, B - 2720 Vanløse - Tlf: 33 17 58 20 - ppr.vanloese.broenshoej@buf.kk.dk

Bispebjerg

Ørnevej 55, 4. - 2400 København NV - Tlf: 33 17 50 22 - distrikt.bispebjerg.ppr@buf.kk.dk

Nørrebro

Griffenfeldsgade 44 opg. 2, 2. - 2200 København N - Tlf: 82 33 41 17 - noerrebroppr@buf.kk.dk

Børneklíníken

Kristianiagade 13 - 2100 København Ø - Tlf. 33 17 38 66 - bk@boernekliniken.dk

Børnecenter København

Kastelsvej 60 - 2100 København Ø - Tlf. 33 66 93 93 - bck@buf.kk.dk

Socialforvaltningen:

Børnefamiliecenter København

Griffenfeldsgade 44 - 2200 København N - Tlf. 33 17 42 24 - bfck@sof.kk.dk

Børnefamilieenhederne

Amager

Remisevej 19 - 2300 København S - Tlf. 33 17 61 07 - bfck-amagervest@sof.kk.dk

Spaniengade 25 - 2300 København S - Tlf. 33 17 23 37 - bfck-amagerost@sof.kk.dk

Valby

Gammel Køge Landevej 3 - 2500 Valby - Tlf. 33 17 55 04 - bfck-valby@sof.kk.dk

Vesterbro

Valdemarsgade 6 - 1655 København V - Tlf. 33 17 43 45 - bfck-veaterbro@sof.kk.dk

Brønshøj-Husum-Vanløse

Brønshøjvej 17 - 2700 Brønshøj - Tlf. 33 17 47 10 - bfck-bhv@sof.kk.dk

Bispebjerg

Ørnevej 55 - 2400 København NV - Tlf. 33 17 50 13 - bfck-bispebjerg@sof.kk.dk

Nørrebro

Griffenfeldsgade 44 - 2200 København N - Tlf. 33 17 40 15 - bfck-norrebro@sof.kk.dk

City-Østerbro

Svendborggade 5 - 2100 København Ø - Tlf. 33 17 49 20 - bfck-city-osterbro@sof.kk.dk

Handicapcenter København

Børneteamet

Thoravej 29 - 2400 København NV - Tlf: 33 17 88 00 - hck@sof.kk.dk - www.kk.dk/hck

Forældreforeninger, handicaporganisationer og andre nyttige links

Landsforeningen Autisme

Herlev Hovedgade 199 - 2730 Herlev - Tlf: 70 25 30 65 - www.autismeforening.dk

Landsforeningen LEV

Kløverprisvej 10 B - 2650 Hvidovre - Tlf: 36 35 9 696 - www.lev.dk

ADHD-foreningen

Rugårdsvej 101 - 5000 Odense C - Tlf. 70 21 50 55 - www.adhd.dk

Den Uvildige Konsulentordning på Handicapområdet

Banegårdspladsen 2, 2. sal - 6000 Kolding - Tlf.: 76 30 19 30 - www.dukb.dk

Videnscenter for Autisme

www.autisme.dk

KØBENHAVNS KOMMUNE

Børne- og Ungdomsforvaltningen

www.kk.dk